Hva er tillit – og hvordan får du det?

Ingvild Åsgård – Presseleder i Viken fylkeskommune,
tidligere kommunikasjonssjef for valg i Oslo kommune

24.04.2023

Tillit til valggjennomføringen er avgjørende for valgets legitimitet.

Tillit til valggjennomføringen – Oppmerksomhetsmåling valg i Oslo kommune

Etterlatt inntrykk	2021	2019	2017	2015	2013	2011	2009
Oslo leverte et korrekt valgresultat	94%	87 %	-	-	-	-	-
Tillit til valggjennomføringen	92%	85 %	83 %	72 %	72 %	93 %	94 %
Valget ble gjennomført på en god måte (uten feil, rot og forsinkelser)	85%	77 %	72 %	63 %	63 %	83 %	84 %
Valgresultat var klart da det skulle (forventede frister ble overholdt)	72%	67 %	55 %	65 %	58 %	-	75 %

Kommunikasjon, mediearbeid, tiltak og virkemidler

Kommunikasjonsstrategi

Hovedmål: *Oslos innbyggere skal få kunnskap om hvem som kan stemme og når, hvor og hvordan de kan stemme. Kommunikasjonsarbeidet skal bidra til å øke valgdeltakelsen.*

Delmål: *Kommunikasjonsarbeidet skal bidra til å opprettholde tillit og omdømme til valgordningen generelt og til Oslo kommune som profesjonell og nøytral tilrettelegger av valg i Oslo.*

Vedtatt i valgstyret i Oslo 17.11.2020

Servicetorg/ publikumstelefon

Kommunens nettside

Valgdirektoratets tiltak

Kommunes infoskjermer

Tiltakene bør...

- Utfylle hverandre
- Vise kommunen som avsender
- Ha klart språk
- Helhetlig/gjenkjennelig uttrykk
- Kunne benyttes i flere kanaler
- Kunne deles i sosiale medier
- Gi velger informasjon når hen trenger det = publiseringsplan/ medieplan

Tilrettelegging for media

Omverdenen generelt og mediene spesielt har en helt legitim rett til å stille kritiske spørsmål til enhver ansvarlig virksomhet

- Informasjonsmøte (fotografering)
- Statistikk og valgfakta
- Pressemeldinger/innsalg
- Medieovervåking
- Ett kontaktpunkt
- E-post om frister og fakta fredag før valgdagen

Medieovervåking/SoMe

- Fremkommer det kritikk dere bør imøtegå eller besvare?
- Hva sies i sosiale medier?
- Hvor stor er interessen i mediene?
- Hvilke andre «eksperter» tar deres plass i mediene?
- Hvordan fremstilles andre sentrale aktører og valgmyndigheter?

Filming, fotografering, intervjuer i valglokalet???

Hei, det er Dagbladet. Vi har fått et tips om en sak....

- Ta henvendelsen på alvor
- Lytt
- Ikke spekuler
- Forberedte budskap
- Undersøk
- Ring tilbake
- Gi fakta + litt ekstra fakta
- Sitatsjekk/tilsvar
- Er det en sak? Egentlig?

2013

Innføring av EVA (og folkeavstemming om OL i Oslo)

Hva lærte Oslo kommune av dette?

- Mediestrategi – ROS-analyse
- Økt bemanning på kommunikasjon
  - Valgkompetanse
  - Systemkompetanse
- Rutiner
  - Klare kommunikasjonslinjer
  - Koordinerte uttalelser

2017

Midlertidig forskriftsendring manuell opptelling

https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-oestlandssendingen/DKOA99090117/01-09-2017#t=46s

Mediestrategi

- Eie kommunikasjonen.
- Åpenhet om planlegging og gjennomføring.
- Skape forutsigbarhet om neste oppdatering.
- Skape arbeidsrom.

- Hva skal vi uttale oss om, hva skal vi ikke uttale oss om (nøytral og åpen kommunikasjon)
- Rolleavklaring: Hvem uttaler seg om hva på vegne av valget i Oslo (Situasjonsbetinget)

Pressemeldinger

- Sitat leder for valget.
- Status og tidspunkt for neste oppdatering.

Innsalg media

- Medieovervåking.
- Brukte oppmerksomheten aktivt til å få ut relevant informasjon om valg.

«Vi forholder oss til forskrift fra departementet og vil finne en løsning for Oslo»

«Kan gi forsinkelser»

Vi kommenterer ikke KMDs beslutning

Vi spekulerer aldri

«Det viktigste for oss er å levere et korrekt valgresultat»

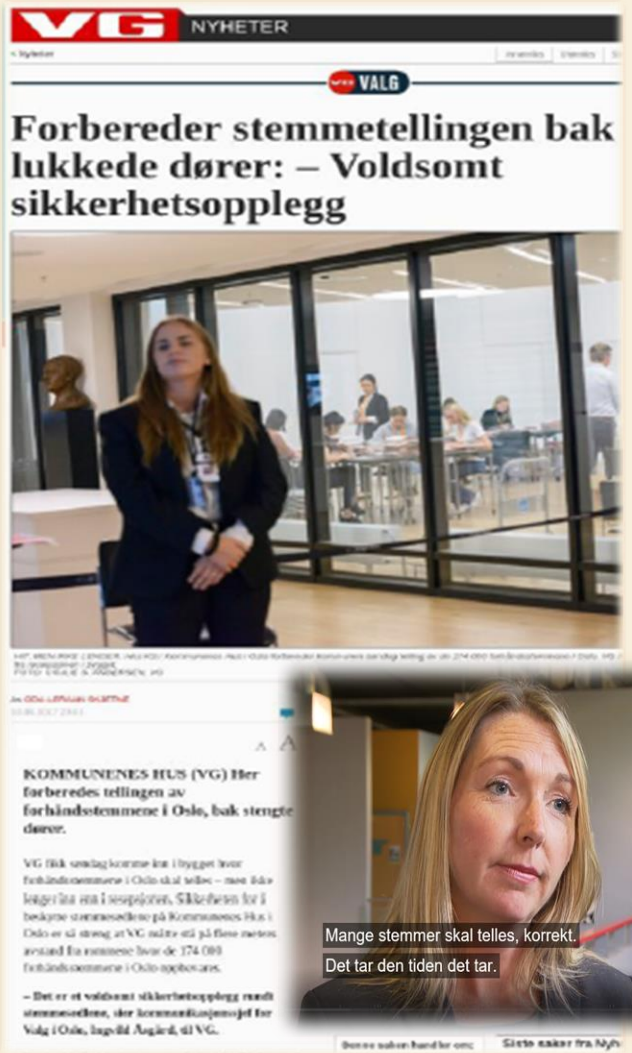
VG NYHETER

VALG

Forbereder stemmetellingen bak lukkede dører: – Voldsomt sikkerhetsopplegg

KOMMUNENES HUS (VG) Her forberedes tellingen av forhåndsstemmene i Oslo, bak stengte dører.

«Vi regner med å kunne levere et foreløpig resultat fra forhåndsvalget når valglokalene stenger kl. 21.00 mandag kveld. Det viktigste er at resultatet vi leverer, er korrekt», skiver lederen for valgorganisasjonen i Oslo, Karina Miller, i en e-post til Aftenposten.

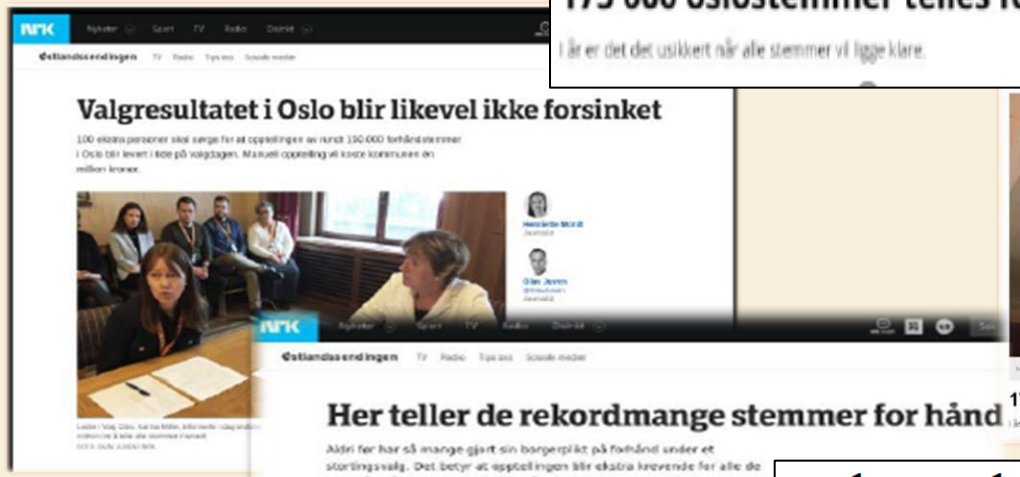
Valgresultatet i Oslo blir likevel ikke forsinket

175 000 oslostemmer telles for hånd

I år er det det usikkert når alle stemmer vi ligge klare.

175 000 oslostemmer telles for hånd

Kommunal Rapport

Valget: Oslo leverer prognose klokka 21 med manuell telling

STORTINGSVALGET 2017. Oslo kommune kaller inn 80–100 personer for å telle alle forhåndsstemmene manuelt og rekker dermed å levere prognose klokken 21 som normalt.

Her teller de rekordmange stemmer for hånd

Aldri før har så mange gjort sin borgerplikt på forhånd under et stortingsvalg. Det betyr at oppgjøret ingen blir ekstra krevende for alle de som i år må telle stemmene for hånd.

Valg

Blog med torsdag 7. september var det registrert 889.757 forhåndsstemmer i Norge. Det er

At mange velger å benytte seg av muligheten til å stemme på forhånd lover godt for valgdeltagelsen, men kan bli utfordrende for de ansatte som over hele landet som i dag må telle disse stemmene for hånd.

– Vi holder på til vi er ferdig, men vi tror vi skal rekke tidlettiden som er klokken 19, sier Karina Miller, leder i Valg Oslo.

Det betyr at den første valgprognosen skal offentliggjøres når valglokalene stenger klokken 21.00.

Oslo har så langt fått inn totalt 175 814 forhåndsstemmer fra Oslo-velgere i forhåndsstemmeperioden fra 10. august t.o.m 8. september. I 2013 fikk kommunen inn 131 126 forhåndsstemmer.

- Slik stemmer du på valgdagen

Valgresultatet i Oslo blir likevel ikke forsinket

NRK – Forside –04. sep. 15:34

Av: Henriette Mordt, Olav Juven

2021

Brann i valglokale på valgdagen

Dagsavisen Nyheter • Debatt • Kultur • Pluss • Podcast

SE NYHETER FRA Rogalands Avis Oslo Demokraten Fremtiden Moss Dagblad

INNENRIKS

Valglokale i Oslo stengt på

Kastellet skole i Oslo, som mandag er valglokale, er st
det begynte å brenne i et sikringsskap.

Av NTB og NTB nyheter

Hun sier at stengingen av valglokalet ikke får noe
velgernes mulighet til å stemme. (NTB)

Stortingsvalget 2021

Stemmedrama i Oslo: Velgere ble sendt i drosje fra brannstengt valglokale for å rekke fristen

Jørn Are Hatlelid (42) var en av velgerne som i all hast ble sendt med taxi til et nabovalglokale etter en brann på Kastellet skole.

Hans O. Torgersen (tekst og foto)
Jan Gunnar Furuly
NTB

13. sep. 2021 21:06 | Sist oppdatert 14. september 2021

En brann i et sikringsskap førte til at valglokalet på Kastellet i Oslo måtte stenge ved 17.30-tiden. Det var ikke lenger mulig for velgere å stemme i lokalet.

ekke velgere sendt i taxi til andre

meg noe av nyhetene om brannen, og kom
e liten. Det var meg og tre andre velgere
ske raskt skysset til Bekkelaget skole for å
ulenten Jørn Are Hatlelid.

dler og valgmedarbeidere
det brant i et sikringsskap i etasjen under.
ger på nabotomten, og brannvesenet var
edler, velgere og valgmedarbeidere ble
asjonssjef for valg i Oslo, Ingvild Åsgård,

olen som følge av brannen.
valglokalet, er brakt til Oslo rådhus og vil

e utenfor valglokalet som veileder velgere
elgere som kommer når klokken nærmer
li fraktet i taxi til omkringliggende
r, sier Åsgård.

stemt
valglokalet ikke får noen konsekvenser for
emme.

ellet innen klokken 21, vil få stemt. Da vil
vente på dem helt til de har fått avgitt sin
stemme. Også dersom de først ankommer det andre valglokalet etter klokken 21, sier Åsgård til Aftenposten.

Hun garanterer også sikkerheten rundt de avgitte stemmene før brannen: - Urnene med stemmer var til enhver tid under oppsikt av minst to av våre valgmedarbeidere til de ankom Rådhuset.

e Elgaaen
ria Hegnar

av brann: Det har oppstått en brann i et
le i Oslo. Derfor er valglokalet stengt, og det er
eld.

ssjef for valg i Oslo, Ingvild Åsgård, til
lokken 19.

le ble stengt mandag kl. 17.30 i dag da det brant
der. Kastellet brannstasjon ligger på nabotomten
å stedet. Stemmesedler, velgere og
ert, forteller hun.

dre valglokaler i nærheten.
rede er avgitt ved lokalet er er brakt til Oslo

tenfor valglokalet som veileder velgere til
e som kommer når klokken nærmer seg 21 vil få
omkringliggende valglokaler og stemme der, sier

for ikke får noen konsekvenser for velgernes

mmesedler har vært under oppsyn av minst to
tid, sier hun.

Dagbladet 13.09.2021

ROS-analyse = vær forberedt

Vi dømmes mer på bakgrunn av hvordan vi håndterer situasjonen enn situasjonens årsak.

Tillit er basert på velgers opplevelse og tilgang på informasjon.

Scenario 1 FFIs rapport– «En regjering som setter klima først»

Norsk ikke-statlig aktør krever drastisk omlegging av norsk klimapolitikk

Munnhuggeri med aksjonist og valgmedarbeider. Filmet og delt. Overdramatiserer

Aksjoner og demonstrasjoner; skolenekt og blokkering av veier fabrikkanlegg etc

Kl
et
kl

Kritikk for manglende kontroll – krav om omvalg

Norske hackere bryter seg inn i e-postservere til H, Ap, Sp og FrP. Autosvar

Plakater rundt valglokalene med politiske budskap

Valgdag – aksjoner med tilsynelatende døde ungdommer og dukker av spedbarn ved inngang til valglokaler

de mer er klimafientlige fra avlukker

Fester klistermerker på stemmesedler

- *Hindre ytringer i media og trykk i sosiale medier.*
- *Hindre ulovlige markeringer/demonstrasjoner utenfor valglokalet.*
- *Administrere partienes e-postservere.*
- *Hindre at velgere blir påvirket av det de leser/hører om.*
- *Ta stilling til omvalg.*

- *Ha forberedte budskap.*
- *Trygge valgmedarbeidere med god og tilstrekkelig opplæring.*
- *Moderere kommentarfelt i egne kanaler.*
- *Korrigere faktafeil i redaktørstyrte medier.*

ROS kommunikasjon – «En regjering som setter klima først»

Hendelse	Årsak	Antatte konsekvenser	A	S	T	Tiltak	Ansvar
Fjerning/endring av stemmesedler	Ønske om å skape uro/kaos. Hindre velgere i å stemme. Påvirke valgresultatet. Bryte ned tillit til valggjennomføringen	Velgere finner ikke stemmesedler for partiene de vil stemme på. Pågang media/sosiale medier. Misfornøyde velgere. Belastning medarbeidere. Tap av tillit.				Varslingsrutine Budskap - Vis til opplæring og rutiner i valglokalet. Hvordan forhindrer dere at dette kan skje igjen. - Dette tar vi på alvor og det vil bli anmeldt. - Velgerne kan være trygge på at de skal få stemt på det partiet de selv ønsker/får avgitt sin stemme. - Vi skal levere et korrekt valgresultat. - Ikke spekuler.	Valgansvarlig Kom.ansvarlig
Ikke godkjent markering utenfor valglokalet	Ønske om å skape uro/kaos. Hindre velgere i å stemme. Bryte ned tillit til valggjennomføringen. Sverte enkeltpartier.	Velgere hindres i å komme inn i valglokalet. Velgere skremmes fra å oppsøke valglokalet. Valgmedarbeidere skremmes. Pågang medier/sosiale medier.				Varslingsrutine - Dialog nødetater Rolleavklaring – hvem sier hva Budskap: - Vis empati med de som er berørte. - Vi ivaretar valgmedarbeidere. - Velgerne skal være trygge på at de får avgitt sin stemme. - Vi skal levere et korrekt valgresultat. - Ikke spekuler.	Valgansvarlig Kom.ansvarlig Beredskapsans.

Oppsummering

- Ha en plan!
  - Bruk mellomvalgår
  - Styringsdokumenter
- Ressurser i hele valgperioden
- System- og valgopplæring
- Planlagte budskap/utspill = publiseringsplan
- Ikke-planlagte budskap/utspill = ROS-analyse
- Publiseringsplan egne kanaler/ media

- Åpenhet – Dialog med media
- Filming/fotografering/intervjuing valglokaler?
- Internt organisering/samarbeid
- Evaluer, skriftliggjør og gjenbruk:
  - Bruk evaluering for å bli bedre i det neste
  - Taus kunnskap blir delt kunnskap
  - Lær av feil og suksesser
  - Skriv ned underveis, gjør det enkelt

Tillit til valggjennomføringen er avgjørende for valgets legitimitet.

Takk for meg ☺

Spørsmål?